

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 450/2019-61

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Rastislava Kaššáka a sudcov Jany Baricovej a Miloša Maďara (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátom JUDr. Dušanom Szabóom, Nemocničná 7, Kráľovský Chlmec, proti postupu Okresného súdu Košice-okolie v konaní vedenom pod sp. zn. 11 C 73/2012 takto

r o z h o d o l :

1. Postupom Okresného súdu Košice-okolie v konaní vedenom pod sp. zn. 11 C 73/2012 **boli porušené** základné právo sťažovateľa na prerokovanie jeho veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a jeho právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Okresný súd Košice-okolie **je povinný** zaplatiť sťažovateľovi primerané finančné zadosťučinenie v sume **2 000 eur**, a to do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
3. Okresný súd Košice-okolie **je povinný** nahradiť sťažovateľovi trovy konania v sume **533,88 eur** a zaplatiť ich právnemu zástupcovi sťažovateľa do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
4. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **n e v y h o v u j e .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) 11. marca 2019 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a svojho práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1

Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Košice-okolie v konaní vedenom pod sp. zn. 11 C 73/2012 (ďalej len „okresný súd“). Súčasne sa sťažovateľ domáha, aby mu ústavný súd priznal primerané finančné zadostučinenie v sume 20 000 eur a nárok na náhradu trov konania pozostávajúce z hotových výdavkov sťažovateľa a trov právneho zastúpenia v sume, ktorá bude vyčíslená právnym zástupcom.

2. Ústavný súd Slovenskej republiky uznesením č. k. I. ÚS 450/2019 z 19. novembra 2019 prijal podľa § 56 ods. 5 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavnú sťažnosť sťažovateľa v celom rozsahu na ďalšie konanie.

3. Z ústavnej sťažnosti, jej príloh a vyjadrenia okresného súdu vyplýva, že v napadnutom konaní sťažovateľ (v právnom postavení žalovaného, pozn.) spolu s ostatnými žalovanými rozporujú tvrdenia žalobcov, ktorí sa domáhajú určenia neplatnosti závetu po tete sťažovateľa, ■■■■■, ktorá závetom odkázala svoj majetok sťažovateľovi a jeho súrodencom. Namietané konanie bolo iniciované podaním žaloby 24. apríla 2012 a v čase podania ústavnej sťažnosti nebolo právoplatne skončené. Sťažovateľ vo viacerých podaniach doručených ústavnému súdu namieta postup okresného súdu v napadnutom konaní. Oponuje najmä skutočnostiam týkajúcim sa doručovania písomností jeho osobe (napríklad doručovanie žaloby, rozsudku okresného súdu zo 16. apríla 2019 a iných písomností, pozn.), namieta nepripravenosť súdu v konaní, pričom zdôrazňuje, že súd nie je oprávnený v napadnutom konaní konať pre prekážku litispendencie, a to konania vedeného okresným súdom pod sp. zn. 15 C 5/00, ktoré podľa jeho názoru nie je právoplatne skončené z dôvodu, že mu v tejto veci nebolo doručené rozhodnutie Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) č. k. 8 CoD 45/05-244 z 24. októbra 2005. Okresný súd v napadnutom konaní rozhodol rozsudkom č. k. 11 C 73/2012-272 zo 16. apríla 2019 (ďalej len „rozsudok“) tak, že žalobu zamietol. Sťažovateľ namieta právoplatnosť rozsudku, ako aj opodstatnenosť na rozsudok nadväzujúcich rozhodnutí okresného súdu, a to z dôvodu, že mu tento rozsudok nemal byť doručený, čím nemohol podľa neho nadobudnúť ani právoplatnosť.

II.

Argumentácia sťažovateľa

4. Na podklade opisu skutkového stavu a procesných úkonov okresného súdu namieta celý priebeh napadnutého konania. Zdôrazňuje, že o svojom postavení ako žalovaného v napadnutom konaní sa dozvedel až po doručení predvolania na pojednávanie z 21. januára 2019. Preto všetky skutočnosti uvedené v ústavnej sťažnosti uvádza ako zistenia jeho právneho zástupcu.

5. Sťažovateľ osobitne zdôrazňuje absenciu doručenia žaloby v napadnutom konaní a odmieta tvrdenie okresného súdu, že si žalobu prevzal osobne 6. júna 2012. Predmetné síce oznámil okresnému súdu ešte 8. augusta 2016, avšak okresný súd mal na jeho podanie reagovať až 19. januára 2018 s tým, že zotrval na tvrdení o osobnom prevzatí žaloby. Sťažovateľ preto 20. novembra požiadal okresný súd o zaslanie kópie doručenky, ktorú mu okresný súd doručil 30. novembra 2018. Na účel odstránenia sporných skutočností navrhol okresnému súdu, aby sa na nariadenom pojednávaní (súdne pojednávanie, na ktoré bol sťažovateľ predvolaný, bod 4 tohto nálezu, pozn.) zaoberal aj posúdením pravosti jeho podpisu.

6. Pre posúdenie či v napadnutom konaní došlo k porušeniu namietaných práv je podľa sťažovateľa nutné zohľadniť aj priebeh dedičského konania vedeného okresným súdom pod sp. zn. D 994/1990 a sporového konania vo veci určenia neplatnosti závetu poručiťky [REDACTED], vedeného okresným súdom pod sp. zn. 15 C 5/00. Sťažovateľ ďalej uvádza, že okresný súd v konaní vedenom pod sp. zn. 15 C 5/00 síce rozhodol, a to rozsudkom z 20. apríla 2004 spolu s doplňujúcim rozsudkom z 9. februára 2005 a opravným uznesením z 1. apríla 2005 tak, že žalobu zamietol a rozhodnutie potvrdil aj krajský súd, ale rozhodnutie krajského súdu nebolo sťažovateľovi doručené, čo podľa jeho názoru znamená, že konanie (sp. zn. 15 C 5/00, pozn.) nie je právoplatne skončené. Uvedeným sa podľa sťažovateľa zakladá prekážka litispendencie, s ktorou sa mal okresný súd v napadnutom konaní zaoberať a vysporiadať.

7. K porušeniu práv sťažovateľa došlo podľa jeho názoru nečinnosťou okresného súdu, resp. jeho nesprávnou činnosťou v napadnutom konaní, a to najmä v období od 17. septembra 2012 do 22. októbra 2015. Prieťahy v napadnutom konaní spočívajú napríklad v zabezpečení prekladu písomného prednesu žalovaného v treťom rade až po troch rokoch od začiatku konania, nepripravenosťou súdu, ktorá sa prejavila aj na odročovaní pojednávaní, alebo neúčelným vypočúvaním žalovaných v treťom, piatom a šiestom rade. Sťažovateľ osobitne akcentuje skutočnosť, že okresný súd v napadnutom konaní nekonal plynule ani po tom, ako bol nad konaním zo strany predsedníčky okresného súdu nariadený dohľad, pričom po odročení pojednávania 7. decembra 2015 nariadil okresný súd pojednávanie až 21. januára 2019, teda po viac ako troch rokoch.

8. V kontexte skutkových okolností napadnutého konania sťažovateľ na viacerých miestach ústavnej sťažnosti rozporuje aj tvrdenia predsedníčky okresného súdu a zákonnej sudkyne (uvedené vo vyjadrení k podanej sťažnosti na prieťahy v konaní č. k. 1 Spr V/54/18 z 22. januára 2018, pozn.). Odmieťa tvrdenie zákonnej sudkyne, podľa ktorej rozhodnutiu v napadnutom konaní bráni skutočnosť, že súdny spis neobsahuje fotokópiu napadnutého závetu, ktorý je potrebné posúdiť. Požadovaná fotokópia je súčasťou súdneho spisu okresného súdu sp. zn. D 994/1990, ktorý sa však od apríla 2016 nachádza na Najvyššom súde Slovenskej republiky. Podľa sťažovateľa sa mal okresný súd od začiatku napadnutého konania (24. apríl 2012, pozn.) zaoberať skutočnosťou, prečo napádaný závet nebol predložený spoločne so žalobou, pričom okresný súd mal aj v takom prípade dostatok času, aby si predmetný dokument zo súdneho spisu (sp. zn. D 994/1990, pozn.) vyžiadal. Sťažovateľ rozporuje aj dátum predloženia súdneho spisu Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky, ku ktorému nemalo dôjsť v roku 2016, ale až 7. apríla 2017.

9. Požadované primerané finančné zadosťučinenie sťažovateľ odôvodňuje nečinnosťou okresného súdu. V napadnutom konaní pociťuje márnosť a nespravodlivosť, pričom žiada, aby ústavný súd zohľadnil aj skutočnosť, že okresný súd uznesením z 21. októbra 2014 prerušil konanie vedené pod sp. zn. D 994/1990, a to až do právoplatného skončenia napadnutého konania. Prerušenie súdneho konania sp. zn. D 994/1990 a nekonanie okresného súdu v napadnutom konaní vedú k postupnému znehodnocovaniu predmetu dedičstva, čo u sťažovateľa vyvoláva pocity beznádeje a neistoty.

III.

Vyjadrenie súdov a replika sťažovateľa

Vyjadrenie okresného súdu:

10. Okresný súd k ústavnej sťažnosti uviedol, že ústavný súd už (na základe ústavných sťažností podaných inými žalovanými v napadnutom konaní, pozn.) disponuje chronológiou vykonaných úkonov v napadnutom konaní, a preto vo svojom vyjadrení uvádza len úkony vykonané od 16. júla 2019. Okresný súd osobitne akcentoval skutočnosť, že ústavná sťažnosť už nesmeruje proti aktuálnemu a ani trvajúcejmu stavu nečinnosti súdu, keďže okresný súd medzičasom v napadnutom konaní rozhodol rozsudkom zo 16. apríla 2019, ktorý nadobudol právoplatnosť 5. septembra 2019. Uvedené podľa okresného súdu odôvodňuje aj ním prednesený návrh, aby ústavný súd priznal sťažovateľovi nižšie primerané finančné zadosťučinenie, ako vo svojej ústavnej sťažnosti požaduje. V závere svojho vyjadrenia vyjadril súhlas s upustením od ústneho pojednávania v konaní o prijatej ústavnej sťažnosti.

Replika sťažovateľa:

11. Sťažovateľ vo svojej replike predniesol:

- a) namieta dátum nadobudnutia právoplatnosti rozsudku, ktorá podľa okresného súdu nastala 5. septembra 2019. Na podklade skutkových okolností, podrobného popisu neúspešného doručovania rozsudku na jeho adresu v Českej republike a s odkazom na poštový poriadok Českej pošty vyjadruje predpoklad, že rozsudok mal pri uplatnení inštitútu fikcie doručenia [§ 111 ods. 3 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), pozn.] nadobudnúť právoplatnosť najneskôr 15. augusta 2019.
- b) pri doručovaní rozsudku mala podľa sťažovateľa Česká pošta konať v rozpore s jej poštovým poriadkom, pretože si vo svojej poštovej schránke nenašiel žiadnu písomnosť a ani oznámenie doručujúceho orgánu o pokuse doručenia a poštová zásielka obsahujúca rozsudok bola Českou poštou vrátená okresnému súdu ako „*adresát na uvedenej adrese neznámy*“.
- c) nesúhlasí s uplatnením fikcie doručenia k zasielanému rozsudku, pričom zdôrazňuje, že v medzinárodnom poštovom styku ani neprichádza do úvahy a na podporu svojich tvrdení odkazuje na príslušné ustanovenia poštového poriadku Českej pošty.
- d) namieta postup okresného súdu, ktorý vo svojom vyjadrení uviedol len úkony po 16. júli 2019 (bod 10 tohto nálezu, pozn.). Tým, že predsedníčka okresného súdu neuviedla bližšie údaje ku konaniam na ústavnom súde, v rámci ktorých predkladala chronológiu vykonaných úkonov v napadnutom konaní, došlo podľa sťažovateľa k odňatiu jeho možnosti vyjadriť sa k súpisu úkonov vykonaných okresným súdom.
- e) opakovane namieta, že samotná žaloba mu bola okresným súdom zaslaná až 28. marca 2019, prílohy k žalobe mu ale neboli zaslané, čím je sťažovateľovi odňatá možnosť konať pred súdom.
- f) odmieta tvrdenia predsedníčky okresného súdu o tom, že ústavná sťažnosť nesmeruje proti aktuálnemu či trvajúcejmu stavu nečinnosti, a zdôrazňuje, že mu nebol doručený rozsudok, prílohy k žalobe, iné listiny a listinné dôkazy, o ktorých doručenie vyslovene okresný súd žiadal.
- g) návrh predsedníčky okresného súdu na zníženie sťažovateľom požadovaného primeraného finančného zadosťučinenia absolútne odmieta a považuje ho za neoprávnený,

- h) vzhľadom na svoje tvrdenia, ako aj absenciu právoplatného skončenia konaní v dedičskej veci po poručiteľke sťažovateľ zmenil svoj návrh v časti primeraného finančného zadosťučinenia a od ústavného súdu žiada, aby mu ako primerané finančné zadosťučinenie priznal sumu 22 000 eur.
- i) na účel odstránenia opisovaných nezrovnalostí žiada, aby sa uskutočnilo ústne prerokovanie jeho ústavnej sťažnosti pred ústavným súdom.

11.1 Sťažovateľ podaním doručeným ústavnému súdu 31. marca 2021 informoval ústavný súd o nových skutočnostiach, a to:

- j) uvádza chronológiu úkonov uskutočnených od 20. februára 2019, pričom ďalej rozporuje sporné skutočnosti, ako napríklad doručenie žaloby bez príloh (doručená 5. apríl 2019, pozn.), odročenie pojednávania bez náležitého odôvodnenia (18. marec 2019, pozn.), hodnotenie sťažnosti na priedahy v konaní ako nedôvodnej (10. apríl 2019, pozn.).
- k) namieta doručenie výzvy na vyčíslenie trov konania zo 6. decembra 2019 ako predčasnej z titulu absencie právoplatnosti rozsudku v napadnutom konaní.
- l) opakovane poukazuje na skutkové okolnosti v napadnutom konaní, ktoré rozporuje a bližšie odôvodňuje.
- m) na podklade doručenia rozsudku č. k. 11 C 73/2012-272 zo 16. apríla 2019 v odôvodnení uznesenia č. k. 11 C 73/2012-553 z 12. októbra 2020 a špecifikácie procesu doručovania zásielok okresného súdu (adresovaných osobe sťažovateľa, pozn.) je toho názoru, že došlo k objasneniu otázky doručenia rozsudku, a teda upúšťa od svojej požiadavky, aby sa uskutočnilo ústne prerokovanie jeho ústavnej sťažnosti pred ústavným súdom.
- n) v závere podania mení výšku požadovaného primeraného finančného zadosťučinenia a žiada, aby mu ústavný súd priznal primerané finančné zadosťučinenie v sume 25 000 eur. Svoj návrh odôvodňuje uvádzanými skutočnosťami a absenciou rozhodnutia v prerušenom konaní vedenom okresným súdom pod sp. zn. D 994/1190.

12. Ústavný súd v tejto veci upustil od ústneho pojednávania, keďže na základe podaní účastníkov vrátane ich príloh predložených ústavnému súdu je zrejmé, že od ústneho pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci (§ 58 ods. 3 zákona o ústavnom súde).

IV.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

13. Podstata námietok sťažovateľa v súvislosti s namietaným porušením jeho základného práva na prerokovanie jeho veci bez zbytočných priedahov a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote je založená na jeho tvrdení, že k porušeniu týchto práv došlo nečinnosťou okresného súdu v napadnutom konaní.

14. Pokiaľ ide o obsah tej časti ústavnej sťažnosti, v ktorej sťažovateľ prednáša výhrady aj vo vzťahu ku skutkovým okolnostiam napádaného konania a snaží sa zamerať na ne aj pozornosť ústavného súdu, síce možno vnímať ako snahu sťažovateľa o objasnenie porušenia jeho v ústavnej sťažnosti namietaných práv na podrobne uvádzanom skutkovom základe, na strane druhej je však ústavný súd viazaný rozsahom a dôvodmi ústavnej sťažnosti (§ 45 zákona o ústavnom súde, pozn.), v ktorej sa sťažovateľ domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie jeho veci bez zbytočných priedahov a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote, takže tieto skutočnosti ústavný súd posúdil iba ako súčasť jeho argumentácie.

15. Napriek skutočnosti, že namietané konanie bolo predmetom ústavnoprávneho prieskumu už v minulosti (sp. zn. I. ÚS 119/2016, sp. zn. III. ÚS 87/2018, II. ÚS 120/2019, pozn.), keď ústavný súd okrem iného konštatoval porušenie namietaných práv sťažovateľov (sp. zn. III. ÚS 87/2018, II. ÚS 120/2019, pozn.), ústavný súd z obsahu spisu zistil, že konkrétne sťažovateľ svoje práva dosiaľ ústavnou sťažnosťou nechránil. Ústavný súd preto skúmal napadnuté konanie od jeho začiatku až do podania ústavnej sťažnosti ako celok (m. m. II. ÚS 535/2017).

16. Ústavný súd pri rozhodovaní o ústavných sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (to platí, aj pokiaľ ide o čl. 6 ods. 1 dohovoru, pozn.) vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím (m. m. IV. ÚS 221/04).

17. Základnou povinnosťou súdu je zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa sporová strana obrátila na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie.

18. Táto povinnosť súdu do 1. júla 2016 vyplývala z § 6 Občianskeho súdneho poriadku, ktorý súdom prikazoval, aby v súčinnosti so všetkými účastníkmi konania postupovali tak, aby ochrana ich práv bola rýchla a účinná, ďalej z § 100 ods. 1 prvej vety Občianskeho súdneho poriadku, v zmysle ktorej len čo sa konanie začalo, postupoval v ňom súd i bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá. Povinnosť súdu a sudcu konať bez prietáhov podľa právnej úpravy účinnej od 1. júla 2016 je *expressis verbis* zakotvená ako základný princíp civilného sporového konania v čl. 17 CSP, podľa ktorého súd postupuje v konaní tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá, predchádza zbytočným prietahom, koná hospodárne a bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania strán sporu a iných osôb.

19. Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prietahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (IV. ÚS 74/02, III. ÚS 247/03, IV. ÚS 272/04) ústavný súd zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje, správanie strany sporu a postup samotného súdu. Za súčasť prvého kritéria ústavný súd považuje aj povahu prerokúvanej veci.

20. Pokiaľ ide o kritérium právna a faktická zložitosť veci, predmetom konania vedeného okresným súdom je určenie neplatnosti závetu. Ústavný súd preto opakovane konštatuje, že rozhodovanie v obdobných veciach býva zložitejšie po skutkovej stránke, najmä v prípade, ak je potrebné vykonať znalecké dokazovanie pre posúdenie pravosti závetu, avšak v napadnutom konaní nebolo nariadené znalecké dokazovanie, keďže okresný súd využil písomznalecký posudok vypracovaný znalcom v konaní vedenom pod sp. zn. 15 C 5/00. Samotná povaha preskúmaného konania tak nevykazuje črty mimoriadnej zložitosti, ktoré by opodstatňovali jeho výrazné predĺženie.

21. V konaní o ústavnej sťažnosti namietajúcej porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov ústavný súd okrem zložitosti veci skúma aj to, akým spôsobom sa na prietahoch konania podieľa osoba, ktorá podala ústavnú sťažnosť vo veci porušenia jej základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Aj keď konanie

sťažovateľa mohlo čiastočne prispieť k prieťahom v napadnutom konaní, a to najmä v súvislosti s doručovaním písomností na jeho adresu v Českej republike a zmenou adresy počas prebiehajúceho konania, ktorú ale sťažovateľ okresnému súdu oznámil, ústavný súd konštatuje, že nezistil také správanie sťažovateľa ako strany sporu napadnutého konania, ktoré by prispelo k zbytočným prieťahom.

22. Ústavný súd hodnotil aj samotný postup okresného súdu v napadnutom konaní. Zo súdneho spisu sp. z. 11 C 73/2012, z ústavnej sťažnosti i vyjadrenia predsedníčky okresného súdu vyplýva, že po podaní žaloby okresný súd postupoval plynulo, vykonával úkony smerujúce k prerokovaniu veci na pojednávaní 17. septembra 2012, následne však ostal tri roky takmer nečinný, keď len sporadicky zisťoval stav konania vedeného pod sp. zn. D 994/1990. Od 22. septembra 2015 bol nad plynulosťou konania nariadený dohľad predsedníčkou okresného súdu, spočívajúci v tom, že zákonná sudkyňa mala povinnosť predkladať každé tri mesiace správu o vykonaných úkonoch v konaní. Ústavný súd si po preštudovaní priebehu napadnutého konania na tomto mieste dovoľuje opakovane poznamenať, že dohľad nad priebehom napadnutého konania nariadený predsedníčkou okresného súdu nesplnil svoj účel. Ďalší procesný postup okresného súdu v napadnutom konaní možno označiť za neefektívny a pomalý, najmä vo vzťahu k sťažovateľovi, zisťovaniu jeho pobytu a doručovaniu písomností, ako aj k zabezpečeniu originálu závetu. Nemožno tiež opomenúť nedôslednú prípravu pojednávania uskutočneného 8. decembra 2015, ako i skutočnosť, že v právnej veci sledovanej predsedníčkou okresného súdu, v ktorej už raz ústavný súd vyslovil prieťahy v konaní (III. ÚS 87/2018, pozn.), zákonná sudkyňa požiadala 13. mája 2019 o predĺženie lehoty na vypracovanie rozsudku, ktorý nakoniec vyhotovila 2 mesiace (14. jún 2019, pozn.) po jeho verejnom vyhlásení (16. apríl 2019, pozn.).

23. Na uvedenom konštatovaní nič nemení ani skutočnosť, že okresný súd už po vydaní nálezu ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 120/2019 z 5. septembra 2019 konal vo veci v podstate plynule, uskutočnil administratívne úkony v súvislosti s vyčíslením trov konania, ako aj rozhodol o sťažnosti sťažovateľa proti uzneseniu o výške náhrady trov konania z 15. januára 2020.

24. Vychádzajúc zo svojej ustálenej judikatúry ústavný súd pripomína, že zbytočné prieťahy v konaní môžu byť zapríčinené nielen samotnou nečinnosťou všeobecného súdu, ale aj jeho neefektívnou činnosťou, t. j. takým konaním, ktoré nevedie efektívne k odstráneniu právnej neistoty strán sporu (II. ÚS 32/03, IV. ÚS 267/04, IV. ÚS 182/08).

25. Vzhľadom aj na už uvedené skutočnosti a bez potreby podrobnejších analýz napadnutého konania ústavný súd uzatvára, že v prípade sťažovateľa nepochybne došlo k porušeniu jeho základného práva na prerokovanie predmetnej veci bez zbytočných prieťahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a v čl. 6 ods. 1 dohovoru, a preto rozhodol ústavný súd tak, ako to je uvedené v bode 1 výroku tohto nálezu.

26. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti žiada priznať primerané finančné zadosťučinenie v sume 20 000 eur, ktoré odôvodňuje nečinnosťou okresného súdu, pocitom márnosti a nespravodlivosti, pričom žiada, aby ústavný súd zohľadnil aj prerušenie konania sp. zn. D 994/1990. Osobitými podaniami [bod 11 písm. h) a písm. n) tohto nálezu, pozn.] sťažovateľ zmenil svoj návrh a žiada, aby mu ústavný súd priznal primerané finančné zadosťučinenie v sume 25 000 eur.

27. Vzhľadom na konštatované zbytočné prieťahy okresného súdu v napadnutom konaní, berúc do úvahy skutočnosť, že okresný súd medzičasom v napadnutom konaní právoplatne rozhodol v merite veci, ako aj o trovách konania, pričom ústavný súd vlastným prieskumom zistil, že okresný

súd 13. apríla 2021 rozhodol aj v prerušenom konaní vedenom pod sp. zn. D 994/1990, ústavný súd považoval priznanie sumy 2 000 eur za primerané finančné zadosťučinenie (bod 2 výroku tohto nálezu).

28. Vo zvyšnej časti, t. j. nad rámec priznaného primeraného finančného zadosťučinenia, ústavný súd ústavnej sťažnosti nevyhovel.

V.

Trovy konania

29. Ústavný súd priznal sťažovateľovi (§ 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde) nárok na náhradu trov konania v celkovej sume 533,88eur (bod 3 výroku tohto nálezu).

30. Ústavný súd pri rozhodovaní o náhrade trov konania vychádzal z obsahu súdneho spisu a prihliadal aj na význam skutočností opakovane uvádzaných sťažovateľom vo svojich podaniach. Z dôvodu, že sa sťažovateľ v podaní doručenom ústavnému súdu 31. marca 2021 takmer výlučne pridriava skutočností uvedených v ústavnej sťažnosti, ako aj vo svojej replike k vyjadreniu okresného súdu, ústavný súd, vychádzajúc zo zásady účelnosti vynaložených výdavkov v konaní, na doplňujúce vyjadrenie sťažovateľa (ako úkon právnej služby, pozn.) neprihliadal.

31. Ústavný súd priznal náhradu za tri právne úkony, t. j. prevzatie a prípravu zastupovania, podanie ústavnej sťažnosti a vyjadrenie na výzvu ústavného súdu z 16. decembra 2019. Odmena za jeden úkon právnych služieb za rok 2019 v zmysle § 11 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“) predstavuje sumu 163,33 eur. Takto stanovená odmena spolu s režijným paušálom 9,80 eur (§ 16 ods. 3 vyhlášky) predstavuje sumu 173,13 eur za jeden úkon uskutočnený v roku 2019, t. j. za 2 úkony sumu 346,26 eur. Odmena za jeden úkon právnych služieb za rok 2020 v zmysle § 11 ods. 3 vyhlášky predstavuje sumu 177 eur. Takto stanovená odmena spolu s režijným paušálom 10,62 eur (§ 16 ods. 3 vyhlášky) predstavuje sumu 187,62 eur za jeden úkon uskutočnený v roku 2020. Za tri úkony právnej služby priznal ústavný súd sťažovateľovi nárok na náhradu trov konania v celkovej sume 533,88 eur.

32. Priznanú náhradu trov právneho zastúpenia je okresný súd povinný uhradiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 CSP) označeného v záhlaví tohto nálezu v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Bratislave (detašované pracovisko) 19. mája 2021

Rastislav Kaššák
predseda senátu